

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

20R.01170

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 15 december 2020
Portefeuillehouder(s) : Burgemeester
Portefeuille(s) : Openbare orde en veiligheid
Contactpersoon : M. van Wijk
Tel.nr. : 8295
E-mailadres : wijk.m@woerden.nl

Onderwerp:

Feitenrelaas vogelgriepuitbraak Hekendorp

Kennisnemen van:

Raadsinformatiebrieven met betrekking tot het feitenrelaas over de uitbraak van de vogelgriep in Hekendorp.

Inleiding:

De burgemeester van de gemeente Oudewater wordt op zaterdag 21 november 2020 door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) geïnformeerd over een mogelijke verdenking van vogelgriep in Hekendorp. Het voor deze gelegenheid samengestelde crisisteam is vervolgens een aantal dagen in touw geweest om de uitbraak van de vogelgriep in goede banen te leiden / de NVWA te faciliteren.

Op zondagochtend 22 november blijkt het om de hoog pathogene variant van het virus te gaan. Dat betekent volgens de NVWA dat het virus zeer besmettelijk is van dier op dier en besmettelijk kan zijn voor mensen die beroepsmatig veelvuldig in contact komen met de dieren (denk aan de betrokken eigenaar en zijn familie en hulpverleners ter plaatse). Voor de omwonenden in de directe omgeving is echter geen gevaar voor besmetting. De burgemeester heeft hierover met de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) gesproken en zij zullen op de lijn komen als het besmettelijk is. Vervolgens checkt hij dit ook nog bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Verloop incident

De burgemeester besluit op zondag 22 november om 10.00 uur een afstemmingsoverleg overleg te

organiseren. De NVWA start op diezelfde dag met de voorbereidingen van de ruiming. Maandagochtend om 7.30 uur wordt begonnen met de daadwerkelijke ruiming en aan het einde van dinsdagmiddag 24 november worden de werkzaamheden beëindigd.

Het ministerie van LNV heeft als functionele kolom de leiding in dit soort uitbraakzaken. Het ruimen is een taak voor de NVWA/LVN. De gemeente treedt als algemene kolom faciliterend op. De rol van de gemeente is om de impact van de uitbraak op de samenleving te reguleren en maatregelen te treffen om dit in goede banen te leiden, waarbij een aantal concrete doelen in het oog worden gehouden. De situatie vereiste bestuurlijke en operationele aandacht die in het afstemmingsoverleg aan de orde kwamen.

Doelen en vraagstukken

Bij het managen van deze uitbraak van vogelgriep waren voor het gemeentelijk optreden vooral de volgende doelen van belang:

1. Faciliteren van de ruiming
2. Het borgen van de veiligheid en gezondheid van inwoners
3. Organiseren van goede informatievoorziening en communicatie

In de afstemmingsoverleggen zijn de volgende vraagstukken behandeld:

- Beeldvorming
- Communicatie (website, social media, pers, eigenaar, omwonenden)
- Afschermhekken plaatsen op verzoek van NVWA en eigenaar
- Afsluiten Jaagpad, verkeerscirculatie (rekening houden met fietsende jeugd, bestemmingsverkeer, aan- en afvoer bedrijven)
- Noodverordening (achter de hand hebben)
- Inzet en informeren van Boa's, wijkagent en verkeersregelaars
- Nazorg (contact houden over het verloop)

Conclusies en aanbevelingen

Het verloop van het incident, de manier waarop is samengewerkt en hoe met de verschillende vraagstukken en daaruit voortvloeiende acties is omgegaan, heeft tot slot geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen als lessen voor de praktijk.

De belangrijkste successen zijn de goede sfeer en samenwerking, snelle opvolging van de uitgezette acties en de geboden ondersteuning vanuit de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

De belangrijkste aandachtspunten en aanbevelingen zijn het werken met een vaste agenda op basis van de BOB-structuur (Beeld-, Oordeel- en Besluitvorming), het verloop van het incident ter plaatse blijven volgen, brandweer/meldkamer tijdig informeren over in te stellen verkeersmaatregelen en tot slot het Omgevingsloket / Buitenruimte tijdig meenemen in de communicatie over het incident.

Kernboodschap:

De wijze waarop het crisisteam de vogelgriepuitbraak heeft aangepakt en de vraagstukken waarmee zij zich geconfronteerd zag, is beschreven in bijgaand feitenrelaas en heeft geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen voor de praktijk. Daarnaast biedt dit feitenrelaas inzicht in het verloop, de verantwoordelijkheden en de doelen van het gemeentelijk optreden.

Financiën

N.v.t.

Vervolg:

Een formele evaluatie is in dit geval niet nodig. De tops en tips (lessons learned) naar aanleiding van dit incident zijn reeds verwerkt onder het kopje conclusies & aanbevelingen bij het feitenrelaas.

Bijlagen:

1. Feitenrelaas vogelgriepuitbraak Hekendorp, geregistreerd onder nummer 20.021361.

De secretaris (wnd)

J.J. Michel

De burgemeester

drs. D.C. de Vries

Feitenrelaas vogelgriep uitbraak Hekendorp

Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure 1 (GRIP)

22 – 24 november 2020

1. Aanleiding feitenrelaas

De burgemeester van de gemeente Oudewater wordt op zaterdag 21 november 2020 door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) geïnformeerd over een mogelijke verdenking van vogelgriep in Hekendorp. De NVWA heeft een onderzoek ingesteld. Bij de betrokken pluimveehouderij werd ook in 2014 (toen voor het eerst in Nederland) vogelgriep geconstateerd.

De burgemeester heeft 's avonds het eerste contact met de adviseur crisisbeheersing van de gemeente en de Regionaal Operationeel Leider (ROL) van dienst van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De adviseur crisisbeheersing legt vervolgens contact met de communicatieadviseur. Besloten wordt de uitslag van het onderzoek af te wachten. Afsproken wordt zondagochtend hierover met een kernbezetting bijeen te komen voor een afstemmingsoverleg.

Het voor deze gelegenheid samengestelde crisisteam is een aantal dagen in touw geweest om de uitbraak van de vogelgriep in goede banen te leiden / de NVWA te faciliteren. De wijze waarop het crisisteam dit heeft gedaan en de vraagstukken waarmee zij zich geconfronteerd zag, is beschreven in dit feitenrelaas en heeft geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen voor de praktijk. Daarnaast biedt dit feitenrelaas inzicht in het verloop, de verantwoordelijkheden en de doelen van het gemeentelijk optreden.

2. Verloop incident

Op zondagochtend 22 november 2020 blijkt het om de hoog pathogene variant van het virus te gaan. Dat betekent volgens de NVWA dat het virus zeer besmettelijk is van dier op dier en besmettelijk kan zijn voor mensen die beroepsmatig veelvuldig in contact komen met de dieren (denk aan de betrokken eigenaar, zijn familie en hulpverleners ter plaatse). Voor de omwonenden in de directe omgeving is echter geen gevaar voor besmetting. De burgemeester heeft hierover met de Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU) gesproken en zij zullen op de lijn komen als het besmettelijk is. Vervolgens checkt hij dit ook nog bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

De burgemeester besluit diezelfde dag om 10.00 uur een afstemmingsoverleg overleg te organiseren met de gemeentesecretaris, collegeleden, Regionaal Operationeel Leider van dienst van de VRU, communicatieadviseur en adviseur crisisbeheersing. Om 16.00 uur en de volgende dag om 10.00 uur volgen nog twee afstemmingsoverleggen in een kleinere setting. Op dinsdagmorgen 22 november vindt tot slot een klein afrondend ambtelijk overleg plaats.

De VRU laat om 12.35 uur vanuit het Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) een extra bericht laten uitgaan met informatie over de vogelgriepuitbraak in Hekendorp aan burgemeesters van betrokken gemeenten, zie hiervoor bijlage 1.

De NVWA is op zondag 22 november gestart met de voorbereidingen van de ruiming. Maandagochtend 23 november om 7.30 uur is men daadwerkelijk gestart en aan het einde van dinsdagmiddag 24 november zijn de werkzaamheden beëindigd.

3. Verantwoordelijkheden

Tijdens het eerste afstemmingsoverleg wordt besloten om niet zoals bij de vorige uitbraak op te schalen naar GRIP 2 (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure). Er is een inschatting gemaakt dat met de gekozen aanpak (en geholpen door de ervaringen in 2014, zowel bestuurlijk als operationeel) en aanwezige functionarissen (onder leiding van de burgemeester) de gemeentelijke opgave op een effectieve manier ten uitvoer kon komen.

De samenwerking tussen in dit geval de functionele ketens van de dierziekten (het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit / NVWA) en volksgezondheid (GGDrU) en de algemene keten (gemeente Oudewater) is soepel verlopen. Ook de politie geeft aan dat de samenwerking met de NVWA goed is verlopen. De Regionaal Operationeel Leider van dienst van de VRU sluit aan bij de afstemmingoverleggen voor inhoudelijk advies en dit wordt door de gemeente gewaardeerd.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft als functionele kolom de leiding in dit soort uitbraakzaken. Het ruimen is een taak voor de NVWA/ministerie LNV. De gemeente treedt als algemene kolom faciliterend op. De rol van de gemeente is om de impact van de uitbraak op de samenleving te reguleren en maatregelen te treffen om dit in goede banen te leiden. De situatie vereiste bestuurlijke en operationele aandacht die in het afstemmingsoverleg aan de orde kwamen. Hierbij werden een aantal concrete doelen in het oog gehouden.

4. Doelen van het gemeentelijk optreden

Bij het managen van deze uitbraak van vogelgriep waren voor het gemeentelijk optreden vooral de volgende doelen van belang:

1. Faciliteren van de ruiming
2. Het borgen van de veiligheid en gezondheid van inwoners
 - a. Instellen verkeerscirculatieplan
 - b. Voorbereiden noodverordening
3. Organiseren van goede informatievoorziening en communicatie
 - a. Doelgroepen (omwonenden, Hekendorp, Oudewater en omliggende gemeenten)
 - b. Ingezette middelen en boodschap
 - c. Rolverdeling gemeente/Veiligheidsregio Utrecht

Voor de ruiming wordt op verzoek van de eigenaar en de NVWA net als bij de vorige uitbraak zo snel als mogelijk (zondagmiddag) afschermhekken geplaatst om nieuwsgierigen op een afstand te houden. Het Jaagpad wordt afgesloten.

Bij het opstellen van het verkeerscirculatieplan wordt op verzoek van de burgemeester door de politie en de NVWA zoveel mogelijk rekening gehouden met de fietsende jeugd en de aanwonenden en bedrijven op de Hoenkoopsebuurt. Bestemmingsverkeer blijft daarom mogelijk, alleen doorrijdend verkeer moet omrijden.

In het afstemmingsoverleg wordt ervoor gekozen om een noodverordening voor te bereiden om gelijk achter de hand te hebben in geval van escalatie.

Met betrekking tot de communicatie wordt ervoor gekozen om de lijn van het ministerie LNV te volgen en aan te vullen met mededelingen die van lokaal belang zijn. Er is direct contact met de eigenaar, omwonende en het Buurtplatform Hekendorp.

Behandelde vraagstukken

In de afstemmingsoverleggen zijn de volgende vraagstukken behandeld:

- Beeldvorming
- Communicatie (website, social media, pers, eigenaar, omwonenden)
- Afschermhekken plaatsen op verzoek van NVWA en eigenaar
- Afsluiten Jaagpad, verkeerscirculatie (rekening houden met fietsende jeugd, bestemmingsverkeer, aan- en afvoer bedrijven)

- Noodverordening (achter de hand hebben)
- Inzet en informeren van Boa's, wijkagent en verkeersregelaars
- Nazorg (contact houden over het verloop)

Deze vraagstukken hebben geleid tot het uitzetten van diverse acties door zowel de VRU, de politie als de gemeente. Een overzicht van deze acties zijn opgenomen in bijlage 2.

5. Conclusies & aanbevelingen

Het verloop van het incident, de manier waarop is samengewerkt en hoe met de verschillende vraagstukken is omgegaan, heeft geleid tot de volgende conclusies en aanbevelingen als lessen voor de praktijk:

Successen:

- Goede sfeer in de afstemmingsoverleggen.
- Fijne samenwerking tussen de verschillende kolommen, korte lijntjes.
- Snelle opvolging van de uitgezette acties.
- Goede ondersteuning vanuit de VRU.
- Prettige communicatie met Buurtplatform Hekendorp.

Aandachtspunten & aanbevelingen:

- Gelijk vaste agenda op basis van BOB-structuur gebruiken (Beeld, Oordeel, Besluit) en aparte notulist inschakelen.
- Vinger goed aan de pols houden met situatie ter plaatse en het verloop van het incident blijven volgen.
- Brandweer/meldkamer tijdig informeren over verkeersmaatregelen.
- Klantcontactcentrum/Omgevingsloket/Buitenruimte tijdig meenemen in communicatie.

Een formele evaluatie is in dit geval niet nodig. De tops en tips (lessons learned) naar aanleiding van dit incident zijn reeds verwerkt in de bovenstaande successen en aandachtspunten & aanbevelingen.

Bijlagen: 2

1. Extra Veiligheidsinformatiecentrum bericht van de VRU
2. Overzicht acties

Bijlage 1

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) laat op zondagmiddag om 12.35 uur vanuit het Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) een extra VIC-bericht uitgaan naar burgemeesters in omliggende gemeentes:

Uitbraak vogelgriep

In Hekendorp (gemeente Oudewater) is vanochtend bij een pluimveehouderij vogelgriep vastgesteld. Om verspreiding van het virus te voorkomen wordt het bedrijf geruimd. De ruiming wordt op zondag 22 en maandag 23 november uitgevoerd door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). In totaal gaat het om circa 100.000 dieren in de leg- en opfokstallen.

Vervoersverbod

In de 10 kilometerzone rondom dit bedrijf liggen nog 10 andere pluimveebedrijven. Minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft per direct een vervoersverbod voor pluimveebedrijven afgekondigd in deze zone van 10 kilometer rond het bedrijf in Hekendorp. Een vervoersverbod heeft betrekking op pluimvee, eieren, pluimveemest en gebruikt strooisel, maar ook op andere dieren en dierlijke producten afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte. De gemeenten die in deze zone liggen zijn daarvan inmiddels door het ministerie van LNV op de hoogte gesteld. De komende dagen zullen in deze zone in de openbare ruimte borden geplaatst worden met betrekking tot het vervoersverbod.

Meer informatie kunt u vinden via de link:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vogelgriep/nieuws/2020/11/22/vogelgriep-bij-pluimveebedrijf-in-hekendorp>

Bijlage 2

Overzicht acties vanuit de verschillende disciplines

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

- Advisering aan burgemeester door Regionaal Leider van Dienst (ROLvD) (zaterdagavond)
- Deelname aan afstemmingsoverleg (zondag 2x, maandagochtend)
- Ondersteuning communicatie gemeente Oudewater
- Afstemming met veiligheidsregio Hollands Midden (ROLvD en communicatie)
- Opstellen extra Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) bericht aan burgemeesters VRU, adviseurs crisisbeheersing, Officieren van Dienst Bevolkingszorg en crisiscommunicatieadviseurs
- Opstellen communicatie berichten t.b.v. website betrokken gemeenten
- Interne communicatie met crisispartners VRU

Communicatie

- Deelname aan afstemmingsoverleg (zondag 2x, maandag 1x)
- Opstellen berichten (zondag 2x):
 - o Website
 - o Social media (Twitter, Facebook, Instagram)
- Plaatsen/versturen berichten
- Reacties op berichtgeving monitoren en beantwoorden
- Met communicatieadviseur van de VRU de berichtgeving voor communicatieadviseurs van omliggende gemeenten afstemmen
- Omgevingsscan VRU duiden (zondag 2x)
- Reactie burgemeester en wethouder op Algemeen Dagblad (AD)-vragen voorbereiden en afstemmen (zondag 1x, maandag 1x)

Politie

- Advisering m.b.t. verkeerscirculatieplan
- Advisering m.b.t. noodverordening
- Wijkagent is aangehaakt i.v.m. monitoring situatie

Gemeente: Teams Openbare Orde en Veiligheid (OOV) / Juridische Zaken (JZ) / Verkeer / Stadserf

- **OOV:** Deelname aan afstemmingsoverleg (zondag 2x, maandag 1x plus notulen)
- **OOV:** Politie informeren en koppelen aan NVWA voor verkeerscirculatieplan / omleidingsroute en vragen wanneer gestart wordt met de werkzaamheden.
- **OOV/Stadserf:** Plaatsen afschermhekken
- **OOV:** Versluysverkeerstechniek inschakelen voor uitwerken verkeerscirculatieplan en inzet verkeersregelaars.
- **OOV/Verkeer:** Nagaan of verkeersbesluit nodig is.
- **JZ:** Oude noodverordening van vorige uitbraak in 2014 opzoeken en actualiseren voor het geval dat dit nodig is.
- **OOV:** informeren wijkagent en coördinator Boa's (boa's moeten maandagochtend ter plaatse zijn).
- **OOV:** Afronding werkzaamheden, checken bij contactpersoon NVWA.
- **OOV:** Opstellen feitenrelaas/raadsinformatiebrief t.b.v. college en raad.